

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ

ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

*Збірник наукових праць
з галузі фізичної культури та спорту*

Молода спортивна наука України

Періодичне видання

Випуск 6

Том 2

ЗБІРНИК ВИДАНО ЗА СПРИЯННЯ НОК УКРАЇНИ

Л Ъ В І В: “Видавничий дім “Панорама” 2002

ББК 75я5

УДК 796

Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 6: У 2-х т. – Л.: Вид. дім “Панорама”, 2002. – Т. 2. – 602 с.

ISBN 966-8084-00-4

ISBN 966-8084-01-2 (том 2)

У збірнику вміщено наукові статті з актуальних питань фізичної культури та спорту вчених України та зарубіжних країн.

Збірник буде корисним для вчителів та викладачів фізичного виховання, тренерів, організаторів фізичного виховання та спорту, спортсменів, студентів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання, спортивного тренування, фізичної реабілітації.

Рецензенти:

Гринів О.І.

д.філос.н., професор (ЛДІФК, м. Львів)

Завацький В.І.

д.б.н., професор (Міжнародний університет “РЕГІ” імені Степана Дем’янчука, м. Рівне)

Сметанський М.І.

д.пед.н., професор (ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця)

Редакційна колегія:

Булатова М.М.

д.пед.н., професор (Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту, м. Київ, Україна)

Федоренко І.Н.

президент Національного Олімпійського комітету України (м. Київ, Україна)

Дутчак М.В.

к.пед.н., доцент (Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту, м. Київ, Україна)

Болах Є.

доктор наук, професор (АВФ, м. Вроцлав, Польща)

Варв’янський С.М.

д.філос.н., професор (ПУСКУ, м. Полтава, Україна)

Вацеба О.М.

к.пед.н., доцент (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Вільчковський Е.С.

д.пед.н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна; ВШП, м. Пьотрков-Трибунальські, Польща)

Вісковатова Т.П.

д.психол.н., професор (ПУДПУ, м. Одеса, Україна)

Заневський І.П.

д.т.н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Круцевич Т.Ю.

д.фіз.вих., професор (НУФВіС, м. Київ, Україна)

Куц О.С.

д.пед.н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Линець М.М.

к.пед.н., доцент (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Огірко І.В.

д.ф.-м. н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Петришин Ю.В.

к.пед.н., доцент (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Приступа Є.Н.

д.пед.н., професор (АВФ, м. Вроцлав, Польща; ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Сафронова Г.Б.

д.мед.н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Шиян Б.М.

д.пед.н., професор (ТДПУ імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль; ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Яремко Є.О.

д.мед.н., професор (ЛДІФК, м. Львів, Україна)

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (Постанова ВАК України № 3-05/11 від 10.11.1999 р., перелік № 3).

Рекомендувала до друку Вчена рада Львівського державного інституту фізичної культури (Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту), протокол № 4 від 26 лютого 2002 року.

Мовну редакцію виконали викладачі кафедри українознавства та кафедри іноземних мов ЛДІФК: *Наталія Величкович, Ніна Гаврилишин, Ірина Гузенко, Мирослава Легка, Марта Мартинюк, Тамара Проконів.*

Комп’ютерний набір та підготовку до друку виконали аспіранти ЛДІФК: *Віктор Бережанський, Орест Лесько, Ігор Ріпак*

ISBN 966-8084-00-4

ISBN 966-8084-01-2 (том 2)

Всесоюз. симп. по пробл. диагностики и регуляции эмоц. состояний / Под ред. А. Я. Чебыкина, ч. 2. - М., 1990. - С. 90-91.

5. *Чебыкин А.Я. Проблемы эмоциональной устойчивости. - Одесса, 1995 - С. 195.*

RESEARCH OF THE YOUNG EMOTION STEADYNESS FORMATION FOOTBALLERS' ON THE PRIMARY TRAINING STAGE

VIKTORIYA KOVALCHUK, IGOR BIRYUKOV

National University of Physical Education and Sports of Ukraine

The article deals with the research of the emotion stability formation among footballers. The primary training stage is touched upon.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ ШВИДКІСНИХ СТРІЛЕЦЬКИХ ВПРАВ

МИХАЙЛО КОЗЯР, АНДРІЙ КОВАЛЬЧУК

Львівський інститут пожежної безпеки МВС України

Одним з важливих елементів службової підготовки особового складу підрозділів органів внутрішніх справ (ОВС) України є вогнева підготовка. Стрільба, в основному, проводиться в екстремальних умовах, коли результат вирішується долями секунд [1]. Розробка нових методів вдосконалення техніко-тактичних дій (ТТД) на цільову точність пов'язана з вивченням системи "стрілець-зброя-мішень", яку досліджують з метою виявлення причин і умов, що визначають високу результативність [2].

Мета роботи полягає в розробці порівняльних моделей ТТД швидкісних стрілецьких вправ (ШСВ) в системі підготовки особового складу підрозділів ОВС України.

Задачі дослідження:

1. Здійснити порівняльну характеристику ТТД ШСВ № 11 КС-97, ПМ-4.
2. Розробити індивідуальні та групові модельні характеристики.
3. Визначити напрямки вдосконалення ТТД ШСВ.

Вправа № 11 КС-97 будучи за своєю суттю швидкісною має свої особливості, які її суттєво відрізняють від вправи ПМ-4. Виконання вправи № 11 КС-97 потребує вмінь та навичок, які не притаманні ПМ-4. Отже і хроноструктура вправи № 11 КС-97 побудована на інших принципах.

Характерною особливістю ШСВ № 11 КС-97 є спрямованість на моделювання ситуації при знешкодженні противника за короткий час на коротких відстанях. Тому логічно, що до основних умов виконання одинадцятої вправи є ведення вогню подвійними пострілами при обов'язковому влученні в ціль обома кулями.

При влученні в противника першим пострілом (якщо куля не попала в голову) існує реальна небезпека відкриття вогню у відповідь. Друга куля, яка попадає в ціль, відкидає противника, перешкоджаючи прицільній стрільбі у відповідь [3]. Зазначимо, що аналіз досвіду вогневих контактів показує, що відстань, на якій противники вступають у вогневе протиборство, як правило, не перевищує 7-10 метрів [3]. На цих дистанціях на перше місце висуваються такі фактори, як швидкість виконання першого пострілу (випередження по часу), швидкість

переміщень (відхід з лінії вогню противника), недопущення можливості ведення противником прицільного вогню у відповідь. Підсумовуючи наведене, вкажемо, що для коректності побудови моделей хроноструктури двох вправ, які вивчаються перелічено основні розбіжності і подібності. (рис. 1).

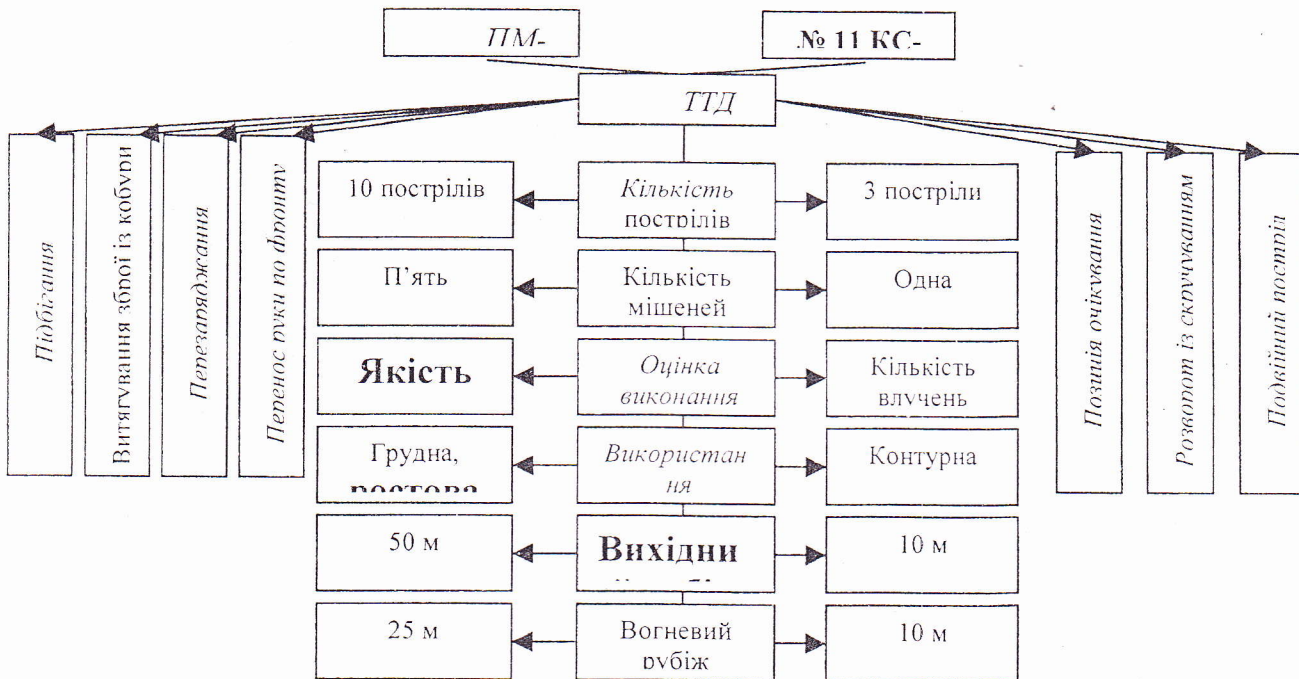

Рис. 1. Подібність і відмінність виконання швидкісних стрілецьких вправ ПМ-4 і № 11 КС-97

Подібність полягає у наявності: ліміту часу, швидкісного характеру виконання вправ, прикладної спрацьованості, збиваючих чинників. Основні розбіжності: використання різного арсеналу ТТД, (ПМ-4: підбігання 25 м., витягування пістолета, перезаряджання зброї, перенос точки прицілювання по фронту; № 11 КС-97 розворот із скручуванням, подвійний постріл, правильне утримування "трикутника"). Проводячи паралелі при побудові моделей хроноструктур виконання вправ ПМ-4 і № 11 КС-97 зафіксуємо основні опорні точки (ООТ) у чотирьох варіантах (рис. 2, рис. 3, рис. 4 (а), рис. 4 (б)). Основною будемо вважати теоретичну хроноструктуру виконання вправи № 11 — теоретичну модель, яка увібрала всі вимоги, які вживаються до здійснення цієї вправи. Основну увагу надамо часовим координатам моменту готовності, моменту виконання першого пострілу, подвійності другого і третього пострілів, моменту третього пострілу.

Пропонується за оптимальний варіант при якому момент готовності стрільби фіксується на позначці близько до 880 мс. Другий і третій постріли є здвоєними, тому часовий інтервал повинен бути близько 250 мс (рис. 2). Такий інтервал вибраний з огляду на те, що при стрільбі подвійними пострілами інтервал між кожним пострілом повинен бути мінімальним, що досягається за рахунок постійної вибірки холостого ходу спускового гачка. Другий постріл здійснюється, як правило, без прицілювання, тому зворотний рух затвора не дає можливості

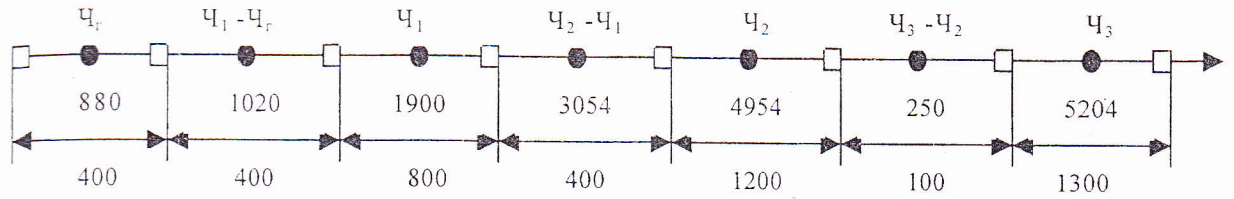

Рис. 2. Теоретична модель часових параметрів ТТД ШСВ № 11 КС-97 (мс)

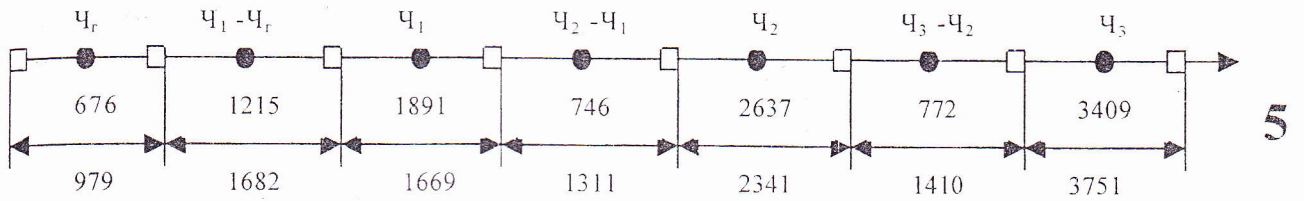

Рис. 3. Модель часових параметрів ТТД ШСВ №11 КС-97, стрільців котрі показують відмінні результати (мс)

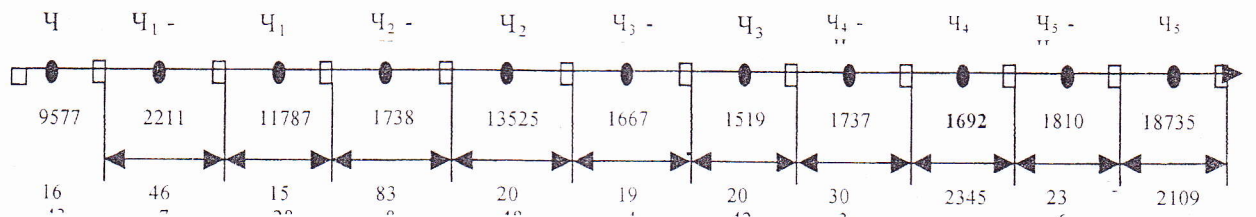

Рис. 4 (а). Модельні характеристики часових параметрів ТТД ШСВ ПМ-4, мішень № 4 (грудна фігура з колами), мс

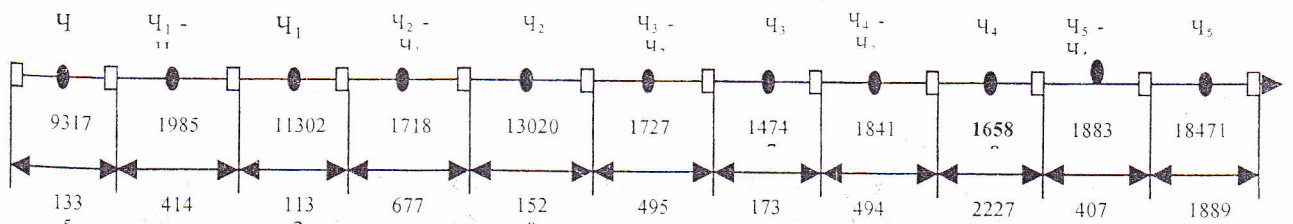

Рис. 4 (б). Модельні характеристики часових параметрів ТТД ШСВ ПМ-4, фігурна мішень зі зміщеною ціллю в нижню частину фігури, мс

сумістити мушку і цілик для повторного наведення. Наведення зброї здійснюється за рахунок м'язової пам'яті [4]. При стрільбі друга куля влучає вище першої, що необхідно врахувати при прицілюванні.

Особливістю прицілювання є те, що стрілець не здійснює точного наведення зброї у визначену точку, а суміщає мушку і цілик десь у контурі мішені, байдуже в якій її частині (голова, тулуб і т.д.) При правильному утримуванні зброї і збереженні “трикутника” обидва постріли підуть у ту зону, куди спрямована зброя. Характерною особливістю методики швидкісної стрільби є прицілювання з допомогою обох очей. При одному закритому оці значно зменшується поле огляду, що може призвести до небажаних наслідків.

Отже, провівши порівняльні розрахунки результатів стрільби у швидкісних стрілецьких вправах з часовими характеристиками у різних групах підготовленості співробітників, переконуємося в інформативності первинного дослідження, і тому, підтверджується ґрунтовність тези про необхідність дотримання відповідної темпоритмової структури при виконанні ТТД, відповідно до умов виконання швидкісних стрілецьких вправ.

ВИСНОВКИ:

1. Розроблено схему подібності і відмінності виконання ШСВ № 11 КС-97, ПМ-4. Основні відмінності вправ № 11 КС-97, ПМ-4 полягає у: кількості пострілів, кількості мішеней, оцінці виконання, використанні мішеней, вихідному рубежі, вогневому рубежі.
2. Розроблено теоретичну та фактичні моделі часових параметрів ТТД ШСВ № 11 КС-97, ПМ-4.
3. Визначені варіанти вдосконалення професійно-стрілецької майстерності особового складу підрозділів ОВС України шляхом наближення до теоретичної моделі часових параметрів ТТД ШСВ № 11 КС-97, ПМ-4.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про стан професійної підготовки і безпеки особового складу органів внутрішніх справ України та заходи щодо їх вдосконалення відповідно до завдань Президента України з питань забезпечення належного громадського порядку та протидії злочинності в державі: Наказ МВС України № 759 — 2000 р.
2. Пятков В.Т. Теорія і методика стрілецького спорту. — Львів, 1999. — 288 с.
3. Обучение скоростной стрельбе из пистолета Макарова: (Методические рекомендации). Составители В.Ф. Глуценко, А.А. Колоколов. — К.: РИО МВС Украины, 1994. — 43 с.
4. Полякова Т.Д. Формирование двигательных навыков стрелка: Учеб. пособ. — Минск, 1993. — 124 с.

COMPARATIVE PERFORMANCE OF TECHNIC-TACTICAL OPERATIONS OF HIGH-SPEED SHOOTING EXERCISES

MIKHAIL KOZAR, ANDREY KOVALCHUK

The L'viv Institute of Fire Safety MCF of Ukraine

The problem of development of comparative models of technique-tactical operation of high-speed shooting exercises in the system of personal structure of subdividings of law-enforcement bodies of Ukraine is considered in the article.